

Inhoud

Nieuw in de aangifte 2019	7	2.11.11 Wachtwoord DigiD wijzigen en nieuw bankrekeningnummer doorgeven	26
Hulp bij de aangifte 2019	9	2.12 Ontbinding niet-huwelijks samenlevingsverband	26
1 De aangifte	13	2.13 Eenoudergezinnen	26
1.1 Aangifte doen moet	13	2.13.1 Co-ouders	26
1.1.1 Zelf invullen	13	2.14 Overdragen van vermogen	26
1.1.2 Uitstel	13	2.14.1 Vrijstellingen en tarieven	27
1.1.3 Te laat?	13	2.14.2 Schuldigerkenning uit vrijgevigheid (schenken op papier)	32
1.1.4 Aangifte doen bij de Belastingdienst	14	2.15 De AOW-gerechtigde leeftijd bereiken	33
1.1.5 Aangifte indienen	16	2.15.1 In 2019 de AOW-leeftijd bereikt	33
1.2 Aangifte voor teruggaaf	16	2.15.2 Het hele jaar de AOW-leeftijd	34
2 Persoonlijke gegevens	17	2.16 Overlijden	35
2.1 Inleiding	17	2.16.1 Wie doet aangifte over welke inkomsten?	35
2.2 Van geboorte tot 18 jaar	17	2.16.2 Fiscaal partnerschap in het jaar van overlijden	36
2.3 18 worden	17	3 Inkomsten	37
2.4 Studeren	17	3.1 Inkomsten uit loondienst	37
2.5 Zelfstandig gaan wonen	17	3.1.1 Wat behoort tot het loon?	37
2.6 Samenwonen	18	3.1.2 Bijzonder loon	37
2.7 Trouwen en geregistreerd partnerschap	19	3.1.3 Werkkostenregeling	39
2.7.1 Gevolgen voor vermogen	19	3.1.4 Aanspraken	40
2.7.2 Fiscaal partnerschap	19	3.1.5 Levensloopregeling	40
2.8 Fiscaal partnerschap	20	3.1.6 Talent uit het buitenland/30%-regeling	41
2.8.1 Partnerschap en buitenland	20	3.1.7 Afvloeiing en ontslag	42
2.8.2 Deel van het jaar partnerschap	20	3.1.8 Complicaties bij loon uit dienstbetrekking	42
2.8.3 Meer partners	20	3.1.9 Reiskosten woning-werk	43
2.8.4 Het einde van het partnerschap	20	3.1.10 De fiets	44
2.9 Gevolgen fiscaal partnerschap	21	3.1.11 De auto	45
2.9.1 Verdelen van inkomsten en vermogen	21	3.2 Pensioen en andere uitkeringen	48
2.9.2 Slechts één eigen woning	21	3.2.1 Uitkeringen onder inhouding van loonheffing	48
2.9.3 Invloed op drempels	21	3.2.2 Pensioenen	49
2.9.4 Box 3-vrijstelling voor oude kapitaalpolis	21	3.2.3 Lijfrente-uitkeringen	49
2.9.5 Vrijstelling uitkering kapitaalverzekeringen	21	3.2.4 Overheidsbijdragen eigen woning	52
2.9.6 Teruggaaf heffingskortingen bij onvoldoende inkomen	21	3.3 Resultaat uit overige werkzaamheden	53
2.10 Minderjarige (stief/pleeg)kinderen	21	3.3.1 Soorten inkomsten	53
2.10.1 Inkomenstoerekening	22	3.3.2 Bijzondere soorten resultaat uit overige werkzaamheden	54
2.10.2 Overige fiscale gevolgen minderjarige kinderen	22	3.3.3 Resultaatbepaling	55
2.11 Echtscheiding	22	3.4 Beschikbaar stellen vermogensbestanddelen	57
2.11.1 Overzicht gevolgen	22	3.4.1 Bepaling van het terbeschikkingstellingsresultaat	58
2.11.2 Einde fiscaal partnerschap	23	3.5 Ontvangen alimentatie en afkoopsommen	58
2.11.3 Geen inkomenstoerekening meer	23	3.6 Teruggerekregen bedragen en vergoedingen	59
2.11.4 Heffingskortingen	23	3.7 Overige inkomsten	60
2.11.5 Partneralimentatie	23	4 Woningen & overige onroerende zaken	61
2.11.6 Onderhoudsverplichting jegens kinderen	23	4.1 Inleiding	61
2.11.7 De echtelijke woning	23	4.2 De eigenwoningregeling	61
2.11.8 Verdeling van het huwelijksvermogen	25		
2.11.9 Pensioenen	25		
2.11.10 Aftrekbare kosten	26		

4.3	Wat is een eigen woning?	62	5.6.2	Omschrijving soort aandeel en naam vennootschap	79
4.3.1	Eigendom	62	5.6.3	Reguliere voordelen	80
4.3.2	Vruchtgebruik en blooteigendom	63	5.6.4	Aftrekbare kosten	80
4.3.3	Geen eigen woning	63	5.6.5	Overdrachtsprijs bij verkoop en dergelijke	80
4.3.4	Partners en eigen woning	63	5.6.6	Verkrijgingsprijs	80
4.3.5	Gezamenlijk eigenaar, geen fiscale partners	64	5.6.7	Verlies uit aanmerkelijk belang	80
4.3.6	Één eigenaar, meer gebruikers	64	5.7	Beleggingen	80
4.3.7	Tóch een eigen woning	64	5.8	Kapitaalverzekeringen	81
4.4	Het eigenwoningforfait	66	5.8.1	Pre Brede Herwaardering	81
4.4.1	De waarde van de woning	66	5.8.2	Brede Herwaardering	82
4.4.2	Nog geen WOZ-beschikking	66	5.8.3	Kapitaalverzekering eigen woning	83
4.4.3	Er is bij de gemeente bezwaar gemaakt tegen de WOZ-beschikking	66	5.8.4	Banksparen	87
4.4.4	De waarde van de woning wijzigt in de WOZ-periode	67	5.8.5	Kapitaalverzekering in box 3	89
4.4.5	De berekening van het eigenwoningforfait voor het hoofdverblijf	67	5.9	Contant geld	90
4.4.6	Cascowoning	67	5.10	Uitgeleend geld en andere vorderingen	90
4.5	Andere voordelen uit de eigen woning onbelast	67	5.10.1	Vorderingen	90
4.6	Tijdelijke verhuur van de eigen woning	68	5.10.2	Spaarbewijzen	90
4.7	Erfpachtcanon	68	5.11	Periodieke uitkeringen	91
4.8	Woning bewoond door een ander	68	5.11.1	Ingegane periodieke uitkeringen	91
4.8.1	Woning bewoond door een ander	69	5.11.2	Niet-ingegane periodieke uitkeringen	93
4.8.2	Verhuurde woning met huurbescherming	69	5.11.3	Genotsrechten/blooteigendom	93
4.9	Kamerverhuurvrijstelling	70	5.12	Het fictieve rendement	94
4.9.1	Onderhuur	70	5.12.1	Rendementsklassen	94
4.10	Woning leegstaand of vakantieverblijf	70	5.12.2	Samenstelling vermogen	94
4.10.1	Woning in het buitenland	70	5.12.3	Inkomensberekening	94
4.11	Ander gebouw	70	5.12.4	Fiscale partners	95
4.12	Bouwkavel of woning in aanbouw	70	5.12.5	Invloed op andere regelingen	95
5	Bankrekeningen & andere bezittingen	71	6	Hypotheken & andere schulden	96
5.1	Inleiding	71	6.1	Inleiding	96
5.2	Wat behoort tot het vermogen?	72	6.2	Schulden voor de eigen woning	96
5.2.1	Grondslag sparen en beleggen	72	6.2.1	Kosten van verwerving, verbetering of onderhoud van de eigen woning	96
5.2.2	In elk geval geen vermogen	72	6.2.2	Lening deels voor de eigen woning gebruikt	97
5.2.3	Bezittingen	72	6.2.3	De bijleenregeling	99
5.2.4	Verkrijgingen krachtens erfrecht	73	6.2.4	Aflossingseis, leningen die daar niet aan hoeven te voldoen	102
5.2.5	Partners en kinderen	74	6.2.5	Aflossingseis, leningen die daar wel aan moeten voldoen	104
5.2.6	Boxhoppen	75	6.2.6	Overdragen eigenwoningverleden bij gezamenlijke aankoop huis	110
5.2.7	Overgangsmaatregelen	76	6.2.7	Depotrente (nieuwbouwdepot)	111
5.2.8	Grensoverschrijdende situaties	76	6.2.8	Niet tot de eigenwoningsschuld behorende leningen	111
5.3	Heffingvrij vermogen	76	6.3	Aftrekbare kosten van de eigen woning	113
5.4	Vrijstellingen	76	6.3.1	Niet alleen renteaftrek bij hypothecaire geldlening	113
5.4.1	Bos- en natuurterreinen en landgoederen	76	6.3.2	Kosten van de geldlening voor de eigen woning	114
5.4.2	Voorwerpen van kunst en wetenschap	77	6.3.3	Depotrente (nieuwbouwdepot)	116
5.4.3	Rechten op roerende zaken krachtens erfrecht	77	6.3.4	Aftrek bij geen of geringe eigenwoningsschuld	117
5.4.4	Bepaalde rechten	77	6.4	Overige schulden	119
5.4.5	Contant geld en dergelijke	77	7	Uitgaven	121
5.4.6	Kortlopende termijnen van inkomsten en verplichtingen	77	7.1	Inleiding	121
5.4.7	Groene beleggingen	78	7.2	Oudedagsvoorzieningen	121
5.4.8	Nettolijfrente	78			
5.5	Bank- en spaarrekeningen	79			
5.6	Aanmerkelijk belang	79			
5.6.1	Wanneer een aanmerkelijk belang?	79			

7.2.1	Voor welke producten is de inleg aftrekbaar?	121	9.4.1	Tariefvoordeel	143
7.2.2	Aftrek van inleg	124	9.4.2	Uitbetaling heffingskortingen aan minstverdiener	143
7.2.3	Inleg niet aftrekbaar of niet afgetrokken	125	9.4.3	Ouderenkorting	144
7.2.4	Tijdstip van aftrek	126	9.4.4	Aanslaggrens	144
7.2.5	Omzetting van lijfrentevormen	126	9.4.5	Schuiven met persoonsgebonden aftrekposten	144
7.3	Uitgaven voor specifieke zorgkosten	126	9.4.6	Schuiven met vermogen	145
7.3.1	Niet-aftrekbare drempel	126	9.4.7	Toeslagen	145
7.3.2	Fiscale partners	127	9.5	Het einde van het partnerschap	145
7.3.3	Kring van verwanten	127	10	Tarieven & heffingskortingen	146
7.3.4	Welke kosten zijn niet aftrekbaar?	127	10.1	Inleiding	146
7.3.5	Welke kosten zijn wel aftrekbaar?	128	10.2	Tarieven	146
7.3.6	Verhoging bepaalde ziektekosten	133	10.2.1	Tarief in box 1	146
7.3.7	Verzilveringsregeling (TSZ)	133	10.2.2	Tarief in box 2	147
7.4	Aftrekbare giften	134	10.2.3	Tarief in box 3	147
7.4.1	Losse giften	134	10.3	Vermindering ter voorkoming van dubbele belasting	147
7.4.2	Periodieke giften	135	10.3.1	Box 1	148
7.4.3	Giften in de vorm van renteloze leningen	136	10.3.2	Box 2	148
7.4.4	Giften en partnerschap	136	10.3.3	Box 3	148
7.5	Scholingsuitgaven	136	10.4	Heffingskortingen	149
7.5.1	Wat zijn scholingsuitgaven?	136	10.4.1	Algemene heffingskorting	149
7.5.2	Aftrekbare studiekosten	137	10.4.2	Arbeidskorting	149
7.5.3	Niet-aftrekbare studiekosten	137	10.4.3	Inkomensafhankelijke combinatiekorting	150
7.5.4	Studiefinanciering	137	10.4.4	Jonggehandicaptenkorting	150
7.5.5	Niet-aftrekbare drempel en maximum	137	10.4.5	Ouderenkorting	150
7.5.6	Toerekening partners	137	10.4.6	Alleenstaandouderenkorting	150
7.5.7	Studiekosten moeten voor eigen rekening komen	137	10.4.7	Levensloopverlofkorting	151
7.5.8	Vooruitbetaalde studiekosten	138	10.4.8	Extra heffingskorting groene beleggingen	151
7.5.9	Lening voor studiekosten	138	10.4.9	Wijze van uitbetaling	151
7.6	Betaalde alimentatie	138	10.4.10	Teruggaaf heffingskortingen aan minstverdienende partner	151
7.7	Weekenduitgaven voor gehandicapten	139	10.4.11	Aftopping teruggaaf heffingskortingen	152
7.8	Restant persoonsgebonden aftrekposten voorafgaande jaren	139	10.4.12	Heffingskortingen voor buitenlands belastingplichtigen	152
8	Aanvullende vragen	140	10.5	Middeling	152
8.1	Inleiding	140	10.6	Bijdrage ZVW	153
8.2	Voorlopige aanslag	140	10.7	Hardheidsclausule	154
8.3	Te verrekenen verliezen	140	10.8	Rekenvoorbeeld	154
8.3.1	Verliezen uit werk en woning	140	11	Na de aangifte	156
8.3.2	Verliezen uit aanmerkelijk belang	140	11.1	Inleiding	156
8.4	Niet (volledig) verzekerd voor volksverzekeringen of ZVW	141	11.2	Correctie op de aangifte	156
8.5	Nettolijfrente of nettopensioen, afgekocht in 2018	141	11.2.1	De belastingplichtige corrigeert zijn aangifte zelf	156
8.6	Te conserveren inkomen	141	11.2.2	Fiscus corrigeert de aangifte	156
8.7	Afgezonderd particulier vermogen (APV)	141	11.3	Teruggaaf voor 1 juli 2020 bekendgemaakt	156
8.8	Aftrek om dubbele belasting te voorkomen	141	11.4	Voorlopige teruggaaf	156
8.8.1	90% buitenlandse inkomsten?	141	11.4.1	Aftrekposten of minder inkomen	157
8.8.2	Doorgeschoven inkomen in box 1	141	11.4.2	Heffingskortingen	157
8.8.3	Doorgeschoven bronbelasting op rente en dividendbelasting	141	11.4.3	Aanvraag	157
9	Verdelen	142	11.5	De aanslaggrens	157
9.1	Inleiding	142	11.6	Soorten aanslagen	158
9.2	Wie kunnen verdelen?	142	11.6.1	Voorlopige aanslag	158
9.2.1	Hele jaar fiscaal partner	142	11.6.2	Definitieve aanslag	158
9.2.2	Gedeelte van het jaar fiscaal partner	142	11.6.3	Navorderingsaanslag	159
9.3	Wat valt er te verdelen?	142			
9.4	De gevolgen van verdelen	143			

Inhoud

11.6.4	Conserverende aanslag	161	12.3.7	Beperking aftrek persoonsgebonden aftrekposten	171
11.7	Bezwaar, beroep en cassatie	161	12.3.8	Uitgaven voor specifieke zorgkosten	171
11.7.1	Bezwaar	161	12.3.9	Giftenaftrek culturele ANBI's	172
11.7.2	Vergoeding kosten bezwaarfase	162	12.3.10	Weekenduitgaven gehandicapten	172
11.7.3	Beroep bij de rechtbank	163	12.3.11	Scholingskosten	172
11.7.4	Hoger beroep bij het gerechtshof	163	12.4	Box 2: aanmerkelijk belang	172
11.7.5	Cassatie	164	12.4.1	Tarief in box 2	172
11.7.6	Kostenvergoeding	164	12.5	Box 3: sparen en beleggen	172
11.8	Betaling van aanslagen, belasting- rente en invorderingsrente	164	12.5.1	Voordeel uit sparen en beleggen	172
11.8.1	Betaling van aanslagen	164	12.5.2	Heffingvrij vermogen	172
11.8.2	Belastingrente	165	12.5.3	Schulden	172
11.8.3	Invorderingsrente	167	12.5.4	Vrijstelling groene beleggingen	172
11.9	Toeslagen	167	12.5.5	Kleine overlijdensrisicoverzekering	172
11.9.1	Zorgtoeslag	167	12.5.6	Vrijstelling contant geld	172
11.9.2	Kindgebonden budget	167	12.6	Heffingskortingen	172
11.9.3	Huurtoeslag	168	12.6.1	Wijzigingen in de heffingskortingen	172
11.9.4	Kinderopvangtoeslag	168	12.7	Inkeerregeling	173
12	Cijfers en wijzigingen voor 2020	169	12.8	Aanslaggrens	174
12.1	Inleiding	169	12.9	Schenk- en erfbelasting	174
12.2	Verhoging AOW-leeftijd	169	12.9.1	Tarieven en vrijstellingen	174
12.3	Box 1: werk en woning	169	12.10	Toeslagen	174
12.3.1	Tarief inkomsten uit werk en woning	169	12.11	Inkomensafhankelijke bijdrage ZVW	174
12.3.2	Loon	170	12.11.1	Maximale bijdrage-inkomen	174
12.3.3	Beperking terbeschikkingvrijstelling	170	12.11.2	Percentage inkomensafhankelijke bijdrage	174
12.3.4	Zuivere saldolijfrentes	170			
12.3.5	Eigen woning	170			
12.3.6	Lijfrentepremies	171			

Register 175

Colofon

De *Geldgids* is een publicatie van de Consumentenbond, Enthovenplein 1, Postbus 1000, 2500 BA Den Haag, telefoon (070) 445 45 45, www.consumentenbond.nl

De *Belastinggids 2020* is een speciale uitgave van de *Geldgids* van de Consumentenbond, nr. 2 februari 2020

Auteur Marjan Langbroek

Redactie Reinout van der Heijden, Wilma Nijdam, Nelleke Rookmaaker, Asha Stuijvenwold (allen Consumentenbond)

Eindredactie Michel Melenhorst

Verder werkten mee mr. Peter Constandse, Ruben Stam

Uitgever Dieneke Hengeveld

Vormgeving en prepress PUUR Publishers

Marketing Jessica Tanke, Demi Henkes

Druk Senefelder Misset, Doetinchem

ISBN 978 905951 4553

Copyright © 2020 Consumentenbond, Den Haag

Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in

enige vorm of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Let op

Deze *Belastinggids* behandelt algemene informatie, voortvloeiend uit vragen in de aangifte inkomstenbelasting. Het is helaas niet mogelijk u via onze ledenservice met persoonlijke adviezen van dienst te zijn. Wel kunnen abonnees van de *Geldgids* of van de *Belastinggids* via de website (www.geldgids.nl) een vraag stellen aan de auteur van deze *Belastinggids* (o.v.v. abonneenummer). Bovendien zijn op deze website de antwoorden op vele reeds gestelde vragen terug te vinden. De *Belastinggids 2020* is met de grootste zorg tot stand gekomen. De Consumentenbond kan echter geen aansprakelijkheid aanvaarden voor fouten en/of onvolledigheden met betrekking tot de inhoud van deze gids. Eventuele errata zijn online te raadplegen via www.consumentenbond.nl/belastingaangifte.

Nieuw in de aangifte 2019

Elk jaar geven wij aan het begin van deze gids een overzicht van de belangrijkste zaken die in de aangifte inkomstenbelasting zijn gewijzigd.

Eigenwoningforfait

Het eigenwoningforfait is in 2019 omlaag gegaan. Je kunt de nieuwe percentages vinden in par. 4.4.

Renteaftrek eigen woning

Voor zover aftrekbare kosten van de eigen woning in de hoogste belastingschijf in aftrek komen, gaat er van het tarief 2,75% af, zodat de aftrek een belastingteruggave van 49% geeft. De vierde schijf begint bij een belastbaar inkomen uit werk en woning van €68.508.

Voorbeeld renteaftrek eigen woning

Je belastbare inkomen uit werk en woning bedraagt €82.000 vóór aftrek van de negatieve inkomsten uit de eigen woning. Stel het eigenwoningforfait is €4500 en de aftrekbare kosten zijn €13.000. In eerste instantie wordt de belasting over de negatieve inkomsten uit de eigen woning gewoon tegen het normale tarief berekend. Het belastbare inkomen bedraagt $(€82.000 + €4500 - €13.000 =) €73.500$. Vervolgens wordt er 2,75% van de aftrekbare kosten van de eigen woning in de hoogste belastingschijf opgeteld bij de oorspronkelijke belasting. Dat is in dit geval 2,75% van €13.000, dat is €357.

Afbouw aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld

Als het saldo van eigenwoningforfait en aftrekbare kosten eigen woning positief is, bestaat recht op de aftrekpost wegens geen of geringe eigenwoningschulden. Tot en met 2018 was deze aftrekpost gelijk aan dit positieve saldo. In 2019 wordt deze aftrekpost echter maximaal gesteld op 96% van dit saldo. Zie par. 6.3.4.

Verliesverrekening box 2

De termijn voor verliesverrekening in box 2 is verkort van 9 naar 6 jaar. Box 2-verliezen die zijn geleden voor 1 januari 2019 kunnen nog wel verrekend worden met de winsten uit de negen opvolgende jaren.

Heffingvrij vermogen in box 3

Het heffingvrije vermogen in box 3 is verhoogd naar €30.360 (€60.720 voor fiscale partners).

Berekening inkomsten in box 3

Een uitgebreide uitleg, met rekenvoorbeelden, van de berekening van het inkomen in box 3 kun je vinden in par. 5.12. Er is een vermogen met een spaarrendement en een vermogen met een beleggingsrendement. Dat noem je rendementsklassen. Het totale vermogen wordt vervolgens fictief verdeeld in deze twee klassen. Hoe hoger het vermogen, hoe meer vermogen je geacht wordt te beleggen. Dat gebeurt in drie schijven. Het komt erop neer dat je met een belast vermogen tot €71.651 1,935% daarvan als inkomen aangeeft. Tussen €71.651 en €989.737 is dat 4,451% en vanaf €989.737 5,60%. Daarover betaal je 30% belasting.

Nettolijfrente

Het inkomen waarover de premiegrondslag wordt berekend, is in 2019 maximaal €107.593. Wel kun je bij een inkomen hoger dan €107.593 een nettolijfrente afsluiten. Dat is een lijfrente waarvan de premies niet aftrekbaar zijn, de uitkeringen niet belast zijn en waarvan de waarde tijdens de looptijd ook niet belast is in box 3. Het opbouwen van een nettolijfrente is aan strikte regels gebonden. Er is meer over te lezen in par. 5.4.8.

Verhogen AOW-leeftijd

Sinds 2013 wordt de AOW-leeftijd in jaarlijkse stappen verhoogd naar 67 jaar. In 2019 was de AOW-leeftijd 66 jaar en vier maanden. Veel fiscale regelingen zijn afhankelijk van het bereiken van de AOW-leeftijd. Wij noemen het tarief voor AOW-plussers, het recht op en de hoogte van de heffingskortingen, de verhoging van de specifieke zorgkosten, de ingangsdatum van lijfrente-uitkeringen en de aftrek van lijfrentepremies. Dat wordt in deze gids duidelijk aangegeven.

Monumentenpanden

De aftrekpost voor monumentenpanden is met ingang van 2019 vervallen.

Beperking uitbetaling heffingskortingen

Wie als minstverdienende partner onvoldoende belasting betaalt om de heffingskortingen van af te trekken, krijgt

in principe deze heffingskortingen van de Belastingdienst uitbetaald. Maar voor de algemene heffingskorting geldt al een aantal jaren een beperking in deze uitbetaling. In 2019 wordt nog maar 26,67% betaald (zie par. 10.4.11a). Ben je voor 1 januari 1963 geboren, dan heb je niet te maken met deze maatregel en krijg je de volledige heffingskorting uitbetaald.

Ook de uitbetaling van de arbeidskorting (zie par. 10.4.11b) en de inkomensafhankelijke combinatiekorting (zie par. 10.4.11c) worden beperkt tot 26,67%. Maar hier geldt geen uitzondering voor mensen die voor 1 januari 1963 zijn geboren.

Heffingskortingen voor buitenlands belastingplichtigen

De heffingskortingen kennen, net als het belastingtarief in de eerste twee schijven, een belastingdeel en een deel voor de volksverzekeringen. Woon je in het buitenland en ben je geen kwalificerend belastingplichtige, dan krijg je sinds 1 januari 2019 het belastingdeel van de heffingskortingen niet meer via de loonbelasting verrekend. Ook in de inkomstenbelasting bestaat daar geen recht op.

Ben je kwalificerend buitenlands belastingplichtige, dan heb je wel recht op het belastingdeel van de heffingskortingen, maar die moet je via de inkomstenbelasting te gelde maken. In de loonbelasting wordt daar geen rekening mee gehouden.

Vrijwilligersvergoeding

Vrijwilligers mogen onder voorwaarden belastingvrij een vergoeding voor vrijwilligerswerk ontvangen. Het maximumbedrag daarvoor is na jarenlang gelijk te zijn gebleven in 2019 verhoogd naar €1700 per jaar en €170 per maand.

Handige extra's bij de aangifte 2019

Onlinedossier Belastingaangifte

Vanaf 1 maart is een uitgebreid onlinedossier beschikbaar, met extra informatie, tips en hulp bij de aangifte. www.consumentenbond.nl/belastingaangifte

In dit dossier zijn onder ander te vinden:

Checklists aangifte

Wie net gescheiden is, een bijbaan naast de studie heeft gehad, een huis heeft gekocht of (bijna) gepensioneerd is, wordt in de checklists in het onlinedossier op weg geholpen.

Aangifte verzamelmap

Om de aangifte goed en volledig te kunnen invullen, heb je een aantal gegevens nodig. In het onlinedossier lees je welke documenten nodig kunnen zijn bij het doen van de aangifte.

Correcties en wijzigingen

De Belastinggids wordt soms ingehaald door de tijd. Ook eventuele errata zijn in het onlinedossier te vinden.

Stel een vraag aan onze belastingexpert

Abonnees van de *Geldgids* of van de *Belastinggids* bieden we tot 1 mei 2020 de mogelijkheid vragen over de aangifte te stellen aan onze belastingexpert. Dit kan via www.geldgids.nu onder vermelding van het abonneenummer. De vragen worden binnen vijf werkdagen beantwoord door Marjan Langbroek, de auteur van deze gids.

Gratis Belastingcoach

Met de gratis e-mailreeks van de Belastingcoach ontvang je het hele jaar door informatie over wijzigingen in het belastingstelsel, een stappenplan voor je aangifte en een heleboel praktische tips. Aanmelden kan via www.consumentenbond.nl/belastingcoach.

Hulp bij de aangifte 2019

Ons belastingstelsel onderscheidt drie vormen van inkomsten waarvoor aparte tarieven gelden, het boxenstelsel. In box 1 vallen het inkomen uit werk, pensioen en uitkeringen. De inkomsten worden belast met een progressief tarief: hoe hoger het inkomen, hoe hoger het belastingpercentage (van 36,65% tot 51,75%; bij AOW'ers van 18,75% tot 51,75%). Aftrekposten vallen ook in deze box. Bij de eigen woning kan de betaalde hypotheekrente worden opgevoerd, maar wel na verrekening met de 'inkomsten' uit de eigen woning. Dat houdt in dat het eigenwoningforfait in mindering gebracht moet worden op de rente. In box 2 vallen de inkomsten uit aandelen als iemand een 'aanzienlijk belang' (ten minste 5% van de aandelen) in een nv of bv heeft. Het tarief is 25%.

In box 3 vallen de inkomsten uit vermogen, zoals spaargeld, vorderingen en beleggingen. De waarde van de eigen woning telt in deze box niet mee. Over deze bezittingen minus de schulden moet een fictief rendement aangegeven worden. Sinds 1 januari 2017 is dat niet meer 4%, maar een percentage dat afhankelijk is van de hoogte van het vermogen (zie par. 5.12). Daarover heft de fiscus 30% belasting. Deze vermogensrendementsheffing moet ook betaald worden als het werkelijk behaalde rendement lager of hoger is en zelfs als er sprake is van verlies. De fiscus kijkt niet naar de reële inkomsten en wil alleen het vermogen per 1 januari van het jaar van aangifte weten. Het vermogen aan het einde van het jaar is niet relevant. Iedere belastingplichtige heeft recht op €30.360 heffingvrij vermogen. Nadat de aangifte is ingevuld, berekent het programma automatisch de verschuldigde belasting in elke box. Vergeet de heffingskorting(en) niet (zie par. 10.4). Deze bedragen worden direct in mindering gebracht op de te betalen belasting, afhankelijk van de persoonlijke situatie. Niet alle kortingen worden automatisch berekend; sommige moeten aangevinkt worden.

Hulp bij het invullen

Wie er zelf niet uitkomt, kan hulp krijgen. Vakbonden, ouderenbonden en andere organisaties helpen hun leden in de aangifteperiode. Let erop dat daarvoor een machtigingscode nodig is; die is aan te vragen met je DigiD. Wie geen lid is van zo'n bond, kan terecht bij de bibliotheek of op een lokaal belastingkantoor. Voor tijden van de bibliotheek, check belastingdienst.gidsvoornederland.nl. De belastingkantoren werken alleen op afspraak. Die kan die gemaakt worden via de BelastingTelefoon. Wie doof of slechthorend is, kan daar zonder afspraak langsgaan. Voorkom nodeloze wachttijd door iemand anders een telefonische afspraak te laten maken. Informeer vooraf welke documenten en gegevens bij deze afspraak noodzakelijk zijn. In grote steden zijn vaak belastingwinkels,

waar vrijwilligers helpen met de aangifte. Informeer bij de gemeente naar de voorwaarden.

Bedenk voor het inschakelen van een belastingadviseur dat iedereen zich belastingadviseur kan noemen. Kies daarom bij voorkeur iemand die is aangesloten bij een organisatie van adviseurs die aan bepaalde opleidings- en kwaliteitseisen voldoen. Dit zijn bijvoorbeeld de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (www.nob.net), het Register Belastingadviseurs (www.rb.nl) en de Nederlandse Orde van Administratie- en Belastingdeskundigen (www.noab.nl). Spreek van tevoren duidelijk af wat de adviseur gaat doen tegen welke prijs.

Belastingdienst

- Voor vragen – ook over toeslagen – kun je de BelastingTelefoon bellen (0800-0543). De BelastingTelefoon is bereikbaar op maandag tot en met donderdag van 08.00 uur tot 20.00 uur en op vrijdag tot 17.00 uur. Het bellen met de BelastingTelefoon is gratis. Let op, er zijn andere partijen met een naam die soms veel lijkt op 'BelastingTelefoon', die mensen naar betaalnummers laten bellen (vaak dure 0900-nummers).
- In 2020 loopt de aangifteperiode van 1 maart tot 1 mei, net als in eerdere jaren.
- Bijlagen meesturen met de aangifte kan niet, maar de bewijsstukken moeten wel bewaard worden. Denk aan rekeningen, overschrijvingen en jaaropgaven. De fiscus kan er later naar vragen.
- Als de aangifte voor 1 april wordt ingediend, wordt ze het snelst behandeld. Dat is handig voor wie geld terugverwacht, want de fiscus belooft dat deze snelle indieners voor 1 juli (eventueel voorlopig) het geld terugkrijgen. Bij het indienen vóór 1 mei wordt geen belastingrente gerekend, behalve als de Belastingdienst afwijkt van de aangifte.
- Wie de aangifte niet voor 1 mei kan inleveren, moet uitstel vragen (zie par. 1.1b). Dit kan digitaal of telefonisch.
- Controleer ook meteen via mijn.toeslagen.nl of er in de toeslagen aanpassingen nodig zijn voor 2019 of 2020. Wie te veel geld krijgt, moet dat later terugbetalen. De fiscus rekent hierover 4% rente per jaar, vanaf 1 juli na het toeslagjaar.
- Via de BelastingTelefoon wordt alleen persoonlijke informatie verstrekt als iemand zijn burgerservicenummer invoert. Bedenk wel dat de medewerkers het standpunt van de Belastingdienst vertegenwoordigen.

- Wie meent dat hij ten onrechte behandeld is als fraudeur van kinderopvangtoeslag, kan zich melden bij de Belastingtelefoon (0800-0543).
- Het is ook mogelijk via Twitter (@Belastingdienst) of Facebook (www.facebook.com/Belastingdienst) vragen te stellen aan de Belastingdienst. Online geeft de Belastingdienst alleen antwoord op algemene vragen.
- De Belastingdienst is niet te benaderen via e-mail of privéberichten op Facebook of Twitter.
- Wie zich geregistreerd heeft bij MijnOverheid.nl ontvangt de meeste post digitaal. In MijnOverheid.nl kun je aangeven dat je een melding per e-mail wilt ontvangen als er een bericht klaarstaat in de berichtenbox. Wat het onderwerp van het bericht is, blijft uit veiligheidsoverwegingen onvermeld.
 - Wie erom vraagt bij de Helpdesk Digitale Post (0800-235 83 52), kan op de lijst komen van mensen die papieren post (blauwe enveloppen) blijven ontvangen.
- Wil je anderen helpen met de aangifte, meld je dan aan bij het kennisnetwerk van de Belastingdienst. Via portaal.belastingdienst.nl/wps/portal/knw/ kun je je kennis testen en oefenen op voorbeeldcasussen.

Bespaartips en aandachtspunten

Gehuwden en geregistreerde partners

Fiscale partners kunnen kiezen hoe ze sommige inkomsten en aftrekposten verdelen (zie hoofdstuk 9). Dat kan voordeel opleveren.

Geregistreerde partners

Wouter en Mieke zijn fiscale partners en hebben in 2019 €14.000 aan kosten en rente op een hypotheeklening betaald. Ze moeten €2000 bijtellen voor de eigen woning, zodat de aftrekpost €12.000 is. De helft van de woning is van Wouter, dus hij neemt €6000 in aftrek. Hij verdient niet zo veel en valt in box 1 in de eerste schijf van 36,65%. Als Wouter de aftrekpost van €6000 zou opgeven, krijgt hij €2199 terug. Mieke verdient veel meer en valt in de hoogste schijf met 49% aftrek over de rente, zij krijgt €2940 terug. Samen krijgen ze dan €5139 terug. Door de volledige €12.000 aan Mieke toe te delen en bij haar aangifte op te geven, krijgen Wouter en Mieke samen €5880 terug. Dat is ruim €700 meer.

In de aangifte over 2019 wordt het inkomen in box 3 niet meer berekend als 4% van het belaste vermogen, maar is het afhankelijk van de hoogte van het vermogen. Hoe meer vermogen, hoe hoger het (fictieve) inkomen. Het verdelen daarvan is dus

extra belangrijk, omdat de totale belasting voor het gezamenlijk aan te geven inkomen in box 3 daardoor behoorlijk kan verschillen (zie par. 5.12 voor voorbeelden).

Wie samenwoont, is soms tegen wil en dank fiscaal partner.

Wie eenmaal fiscaal partner is, kan dat niet zo gemakkelijk ongedaan maken. Zelfs ongehuwd samenwonenden moeten apart gaan wonen als zij niet langer elkaars fiscale partner willen zijn.

Als er sprake is van een samengesteld gezin, is het ook moeilijk te ontkomen aan fiscaal partnerschap.

Nog twee aandachtspunten met het oog op de erfbelasting: als ongehuwde partners van elkaar willen erven, is een testament noodzakelijk. Sinds 2011 geldt de extra voorwaarde om als partner te worden aangemerkt voor de erfbelasting dat er een notarieel samenlevingscontract moet zijn met wederzijdse zorgverplichting. Als partners voorafgaand aan het overlijden vijf jaar op hetzelfde adres stonden ingeschreven, is een notarieel samenlevingscontract niet vereist. Daarnaast moeten twee personen, om als partner te worden aangemerkt voor de erfbelasting, in de gemeentelijke basisadministratie op één adres staan ingeschreven. Bij een overlijden moeten samenwoners minstens zes maanden op hetzelfde adres in de gemeentelijke basisadministratie ingeschreven hebben gestaan. Wie aan deze voorwaarden voldoet, wordt als partner aangemerkt voor de erfbelasting en komt voor de hogere vrijstelling in aanmerking.

AOW'ers

Als een van de partners AOW'er is, is het verstandig goed te kijken naar de verdeling van inkomen en aftrekposten.

AOW'er en specifieke zorgkosten

Teun is AOW'er, zijn partner Erika niet. Teun heeft pensioeninkomen in box 1 en Erika heeft alleen inkomen in box 3 (spaargeld). Ze hebben samen, na aftrek van de niet-aftrekbare drempel (zie par. 7.3a), €10.000 uitgegeven aan niet-vergoede ziektekosten. Aangezien ze fiscale partners zijn, mogen ze kiezen aan wie ze die uitgaven voor specifieke ziektekosten toedelen. Als ze aan Erika toegedeeld worden, belanden ze in box 3 en krijgt ze maximaal 30% terug (€3000). Als de kosten aan Teun toegedeeld worden, vallen ze in box 1. Valt hij in de 38,10%-schijf, dan krijgt hij €3810 terug; dat is €810 meer. Heeft AOW'er Teun weinig inkomen in box 1 en valt hij in de laagste schijven in deze box (18,75% of 20,20%), dan is het voordeliger de aftrekpost aan Erika toe te delen.

Alleenstaanden

Voor een alleenstaande is het veel moeilijker om met slimme trucjes bij de aangifte belasting te besparen. Het is vooral zaak al tijdens het lopende belastingjaar de inkomensgrenzen in de gaten te houden, bijvoorbeeld voor het verkrijgen van een toeslag, een heffingskorting of een aftrekpost.

Praktische aangiftetips

- Controleer alle voorgevulde gegevens, vooral de informatie over de eigen woning en de spaar- en banktegoeden.
 - Houd een kopie van de vorige aangifte bij de hand. De aangifte van vorig jaar is terug te vinden na het inloggen bij Mijn Belastingdienst, in het tabblad 'Correspondentie'.
 - Het is altijd goed de aangifte na afloop nog eens door te lezen en te vergelijken met die van vorig jaar. Zijn er grote verschillen met vorig jaar, kijk dan of die te verklaren zijn. Misschien ben je aftrekposten vergeten of heb je voor 2019 een aftrekpost opgevoerd die achteraf gezien ook in eerdere jaren gebruikt had kunnen worden. Als dat het geval is, kun je de aangiften tot maximaal vijf jaar geleden nog herzien.
 - Pas je nog iets aan in een eerdere aangifte en heb je een fiscale partner, vergeet dan niet daarna te controleren of de verdeling nog steeds optimaal is. Neem dat ook mee in je verzoek om ambtshalve herziening.
 - Maak na het invullen een print van de aangifte voordat je haar verstuurt. Linksonder in het aangiftevenster staat het icoontje van een printer met de woorden 'Afdrukken (pdf)'. Als je daarop klikt, verschijnt er een nieuw scherm. Hier krijg je de keuze tussen het afdrukken van de hele aangifte of alleen het overzicht van de berekening. Kies voor de hele aangifte. Je ziet dan eerst wat je hebt ingevuld en vervolgens is er een compleet overzicht van de berekening.
 - Je kunt deze pdf ook openen en vervolgens opslaan. Dan kun je hem na het uitloggen rustig op je computer bekijken.
 - De aangifte is aangekomen bij de Belastingdienst als er een ontvangstbevestiging op het scherm van de computer is verschenen. Dit is ook te controleren in het tabblad 'Home' bij 'Mededelingen'.
 - Wie later nog een fout ontdekt, kan de aangifte aanpassen en opnieuw indienen. Zolang de Belastingdienst nog geen aanslag heeft opgelegd, geldt de laatst ingediende aangifte. Ook als die na de deadline van 1 mei is ingestuurd. Controleer de aanslag in dat geval wel. Ook de medewerkers van de Belastingdienst zijn mensen en ze maken soms fouten.

Minderjarige kinderen

Als minderjarige kinderen (tot 18 jaar) inkomsten uit werk of een uitkering hebben, moeten ze daarvan zelf aangifte doen. Hun vermogen wordt wel verrekend via en opgegeven in de aangifte van hun ouders. Meerderjarige kinderen moeten zelf-

standig aangifte doen van al hun inkomsten en eventuele vermogen boven de €30.360.

Overlijden

Na een overlijden moet vaak nog aangifte inkomstenbelasting voor de overledene worden gedaan. Dat moet gebeuren voor het indienen van de aangifte erfbelasting. Nog te betalen inkomstenbelasting is namelijk een schuld waarmee rekening moet worden gehouden bij de aangifte erfbelasting. De aangifte inkomstenbelasting voor een overledene wordt gedaan met behulp van een F-biljet (aan te vragen bij het Serviceteam Nabestaanden: 0800 - 235 83 54). Het elektronische aangifteprogramma kan wel gebruikt worden om berekeningen en de optimale verdeling te maken, maar de aangifte van de overledene mag niet ondertekend en ingestuurd worden. De gegevens moeten overgenomen worden op het papieren F-biljet. De aangifte moet samen met de vertegenwoordiger van de erfgenamen gedaan worden. In veel gevallen is dat de fiscale partner (zie par. 2.16).

Wie als erfgenaam bij zijn eigen aangifte te maken heeft met een erfenis die op 1 januari nog niet was afgehandeld (we spreken dan van een onverdeelde boedel), moet het deel waar hij recht op heeft al opgeven als vermogen in box 3. Als er een woning in het deel zit, moet die opgegeven worden bij 'tweede woning'; saldi op bankrekeningen worden opgegeven bij 'bankrekening'. Op dat moment moet dus al vermogensrendementsheffing in box 3 betaald worden over gelden die nog niet zijn ontvangen. De schulden mogen natuurlijk ook aangegeven worden in box 3, net als de erfbelastingsschuld. Er geldt een uitzondering als het gaat om de situatie waarin de langstlevende de ouder alle goederen of het vruchtgebruik erft (zie par. 5.2d).

Voorlopige teruggaaf

Wie aftrekposten heeft, zoals betaalde hypotheekrente voor het eigen huis, of recht heeft op een of meer heffingskortingen, zou daar ruim een jaar op moeten wachten, omdat er pas in het volgende jaar aangifte kan worden gedaan. Dat is niet nodig. Er kan al een voorlopige teruggaaf aangevraagd worden. Dit kan in Mijn Belastingdienst, met het onlineformulier 'Voorlopige aanslag'. Vraag niet te veel terug, anders moet je het teveel – eventueel verhoogd met heffingsrente – terugbetalen.

In het verleden kon het interessant zijn om geen voorlopige teruggaaf aan te vragen en het te ontvangen belastingbedrag in één keer terug te krijgen nadat er aangifte was gedaan. De Belastingdienst vergoedde dan rente. Dit was ook wel bekend als 'sparen bij de fiscus'. Sinds 2012 is dit veranderd. Vanaf dat jaar wordt over het bedrag dat je in één keer terugkrijgt, in de regel dus voor 1 juli na afloop van het belastingjaar, geen rente meer vergoed.

Aftrekpost vergeten

Wie bij de belastingaangifte een aftrekpost over het hoofd heeft gezien, kan daarop terugkomen. Zolang de inspecteur nog geen aanslag heeft opgelegd, kan de aangifte eenvoudigweg opnieuw ingediend worden. De Belastingdienst gaat dan uit

van de laatst ingediende aangifte. Controleer wel of de goede aangifte is gebruikt, want ook bij de Belastingdienst wordt wel eens iets over het hoofd gezien.

Is de aanslag al binnen, maar is de bezwaartermijn nog niet verlopen, dan kan daartegen (online) bezwaar gemaakt worden. Dit kan door een brief te sturen waarin je verzoekt de aftrekpost alsnog mee te nemen, maar ook door de onlineaangifte opnieuw te versturen en daarin de vergeten aftrekpost alsnog op te nemen.

Staat de aanslag al definitief vast, maak dan toch bezwaar en verzoek om alsnog rekening te houden met de vergeten aftrekpost. Doe de bezwaarcheck (zoek op deze term op de site van de Belastingdienst). Hierbij gelden de regels voor een 'verzoek tot ambtshalve vermindering' (zie par. 11.7a). Als duidelijk is dat het meenemen van de vergeten aftrekpost tot een andere aanslag zou hebben geleid, moet de inspecteur aan zo'n bezwaar tegemoetkomen. Het kan tot vijf jaar na het einde van het jaar van de aanslag ingediend worden. In bijzondere gevallen kunnen andere termijnen gelden. Kijk hiervoor op de site van de Belastingdienst. Nieuwe jurisprudentie of nieuw beleid is overigens geen reden voor vermindering of teruggaaf van belasting als de aanslag al definitief vaststaat.

Klagen

Na het indienen van de aangifte duurt het even voordat de fiscus reageert met het opleggen van de definitieve aanslag. Binnen drie maanden nadat de Belastingdienst de aangifte heeft ontvangen, zal hij wel een voorlopige aanslag of teruggaaf opleggen. Vaak gebeurt dit al voor 1 juli als er op tijd aangifte is gedaan. Als de aangifte niet klopt, kan het zijn dat dit bedrag later moet worden terugbetaald.

Wie het niet eens is met de aanslag, kan een bezwaarschrift indienen. Wordt het bezwaar afgewezen, dan is een gang naar de rechter mogelijk (zie ook par. 11.7). Blijft een reactie van de fiscus uit binnen de wettelijke termijn – dat is zes weken na afloop van de bezwaartermijn (deze termijn mag met nog eens zes weken worden verlengd door de fiscus) – dan kan hij in gebreke gesteld worden. De fiscus krijgt dan nog twee weken de tijd om een beslissing te nemen. Indien hij dan nog niet reageert, is er recht op een dwangsom.

Wie een klacht heeft over het gedrag van een belastingambtenaar kan daarvoor, nadat hij bij de fiscus zelf schriftelijk heeft geklaagd met het klachtenformulier, terecht bij de Nationale ombudsman in Den Haag. Kijk op www.nationaleombudsman.nl.

1 De aangifte

Inhoud

- 1.1 Aangifte doen moet 13
 1.2 Aangifte voor teruggaaf 16

1.1 Aangifte doen moet

Iedereen die een uitnodiging ontvangt tot het doen van aangifte moet voor 1 mei aangifte doen. Zelfs als je geld terugkrijgt (en de fiscus dus helemaal geen geld misloopt als er geen aangifte wordt gedaan), kun je een boete krijgen als je geen of te laat aangifte doet. De aangifte staat niet eerder live dan 1 maart en kan ook niet eerder worden ingediend. Lever je de aangifte voor 1 april in, dan wordt het geld gegarandeerd voor 1 juli teruggestort. Het is niet mogelijk om een aangifteprogramma te downloaden. Je kunt alleen nog maar elektronisch aangifte doen door in te loggen op www.belastingdienst.nl. Voor het doen van aangifte is een DigiD vereist; dat is aan te vragen via www.digid.nl. Dat duurt een aantal dagen, dus wees er op tijd bij.

1.1.1 Zelf invullen

Als de Belastingdienst geen uitnodiging heeft gestuurd voor het doen van aangifte en je moet meer dan €46 belasting (bij-) betalen (zie par. 11.5), moet de aangifte voor 14 juli ingevuld zijn via www.belastingdienst.nl. Wie dat niet doet, is in overtreding en loopt op termijn risico op een aanslag met een boete. Het is ook mogelijk aangifte te doen op een papieren biljet, maar dat is veel meer werk. Bovendien ontbreken dan de berekeningen die het aangifteprogramma maakt, zoals de drempels voor diverse aftrekposten. Ook komt het dan aan op gokken of veel denkwerk bij het kiezen van de optimale verdeling van de posten tussen fiscale partners. De kans is daardoor heel groot dat je fouten maakt in de aangifte en onnodig veel belasting betaalt. Maar soms moet de aangifte verplicht op papier, omdat het programma van de Belastingdienst niet alle situaties aankan. Een papieren biljet is aan te vragen via de BelastingTelefoon (0800-0543).

1.1.2 Uitstel

Je kunt uitstel aanvragen voor het indienen van de aangifte, in ieder geval tot 1 september 2020. Dat kan elektronisch via www.belastingdienst.nl of via de BelastingTelefoon. Als er al een aanmaning is verstuurd, wordt nooit uitstel verleend. Wie langer uitstel wil, moet daar tijdig voor 1 september 2020 om vragen. Leg bij het verzoek uit waarom de aangifte niet op tijd ingediend kan worden, bijvoorbeeld omdat je nog niet over de fiscale gegevens beschikt.

Houd er rekening mee dat de termijn die de Belastingdienst heeft voor het opleggen van aanslagen wordt verlengd met de duur van het uitstel. Dat geldt zowel voor de driejaarstermijn waarbinnen een definitieve aanslag moet worden opgelegd als voor de navorderingstermijn van 5 jaar (12 jaar bij buitenlands inkomen en vermogen). Alleen als de aangifte al is ingediend voordat het verzoek om uitstel is gedaan, geldt deze termijnverlenging niet.

1.1.3 Te laat?

Wie de aangifte niet op tijd inlevert, krijgt eerst een herinnering en daarna een aanmaning van de Belastingdienst. De Belastingdienst geeft dan een aantal dagen (meestal tien werkdagen) om de aangifte alsnog in te dienen. Wacht je nog langer, dan ben je officieel te laat. De fiscus zal dan het volgende doen:

- De belastingplichtige krijgt een verzuimboete van €369. Is de aangifte voor de tweede keer te laat ingeleverd, dan geldt hetzelfde bedrag. Is ze nog vaker te laat ingeleverd, dan kan de boete oplopen tot €5278. De fiscus kan een te late aangifte alsnog verwerken, zodat de aanslag kan worden opgelegd op basis van de eigen aangifte, maar er mag nog steeds een boete opgelegd worden.
- De fiscus kan een ambtshalve aanslag opleggen als iemand ook na de aanmaning de aangifte niet tijdig indient. Daarvoor baseert hij zich op een geschat belastbaar inkomen (tenzij de te laat ingediende aangifte alsnog als basis wordt gebruikt). Die schatting moet zo veel mogelijk berusten op redelijke uitgangspunten, maar in de praktijk wordt een hoge aanslag opgelegd in de verwachting dat er wel geprotesteerd zal worden als hij echt te hoog is. Tegelijk met de aanslag wordt een verzuimboete opgelegd. Tegen een ambtshalve aanslag kun je op dezelfde manier in het geweer komen als tegen een normale aanslag. Wie de aangifte niet of niet behoorlijk ingevuld indient, kan te maken krijgen met omkering van de bewijslast. Het is dan aan de belastingplichtige om te bewijzen dat de ambtshalve aanslag onjuist is.
- Als de fiscus kan bewijzen dat er opzettelijk geen, onjuist of onvolledig aangifte is gedaan, kan hij een vergrijpboete opleggen in plaats van een verzuimboete. De hoogte van die boete is een percentage van de verschuldigde belasting, verminderd met de ingehouden loonheffing, dividendbelasting en de al opgelegde voorlopige aanslagen (zie tabel 1). Als de aanslag (gedeeltelijk) betrekking heeft op het inkomen in box 3, bedraagt de maximale boete geen 100%, maar 300% van de belasting over dit inkomen.

- Het komt voor dat de fiscus proces-verbaal opmaakt tegen belastingplichtigen die meer dan eens hun aangifte niet of veel te laat hebben ingevuld. Dit wordt namelijk als een misdrijf beschouwd. De kans bestaat dat de belastingplichtige voor de rechter moet verschijnen. Meestal wordt de zaak de eerste keer geschikt, maar die schikking zal veel hoger zijn dan de genoemde boetes.

Tabel 1 Vergrijpboetes in box 1

Schuldgradatie	Verhoging
Grove schuld	25%
Grove schuld en herhaling binnen vijf jaar	50%
Opzet	50%
Opzet en herhaling binnen vijf jaar	100%
Ernstige of relatief omvangrijke fraude	100%

1.1.4 Aangifte doen bij de Belastingdienst

Bijna iedereen doet elektronisch aangifte; dat kan alleen nog maar online. Log op www.belastingdienst.nl in met je DigiD en kies dan voor de aangifte over 2019. In het onlineprogramma zit een uitgebreide handleiding voor het invullen. Via het vraagteken naast de vraag is veel informatie te vinden, waarin vaak wordt verwezen naar een uitgebreide helptekst. Een flink aantal van je persoonlijke gegevens is al ingevuld in het programma. Het is zaak ze goed te controleren. Niet zelden zitten er fouten in. Het risico van deze fouten is voor de belastingplichtige en niet voor de Belastingdienst. Verder is van een aantal gegevens die door de Belastingdienst zijn ingevuld nog niet aangegeven waar ze precies thuishoren. Zo zullen de onroerende zaken allemaal vooringevuld zijn, maar staat er niet in welke box ze belast zijn en bijvoorbeeld ook niet of het gaat om verhuurde zaken, woningen of bedrijfspanden. Dat moet je zelf invullen. Het is altijd mogelijk om de (half) ingevulde aangifte op te slaan. Daarvoor staat een optie in het linkerdeel van het scherm. Je kunt dan later verdergaan. Dit is bijvoorbeeld handig als je ineens merkt dat je niet alle gegevens bij de hand hebt. De Belastingdienst kan ingevulde en opgeslagen gegevens niet zien zolang de aangifte niet is verstuurd.

Alle extra informatie in het aangifteprogramma is uiterst handig, maar daar kunnen geen rechten aan ontleend worden. Is de informatie fout en vul je de aangifte op grond van die foute informatie (of een foute interpretatie) in, dan zijn de gevolgen daarvan voor je eigen rekening.

Het aangifteprogramma is in hoge mate interactief. Dat wil zeggen dat het antwoord op een bepaalde vraag bepaalt wat de volgende vraag zal zijn. Begin je bijvoorbeeld met het invullen van de gegevens over de woning, dan gaat het meestal om het hoofdverblijf. Daarop volgen de volgende vragen.

The screenshot shows a form titled 'Woning: hoofdverblijf'. It contains several questions with radio button options for 'Ja' (Yes) or 'Nee' (No):

- Situatie op 01-01-2019: Ja Nee
- Gold deze situatie voor de rest van het jaar?: Ja Nee
- WOZ-waarde in 2019: € 200.000
- Verhuurde u deze woning tijdelijk in de periode 01-01-2019 tot en met 31-12-2019 (bijvoorbeeld tijdens vakanties)? Ja Nee
- Betaalde u een erfpachtcanon voor deze woning? Ja Nee

Gaat het om een verhuurde onroerende zaak, dan krijg je het volgende scherm te zien.

The screenshot shows a form titled 'Woning: bewoond door een ander'. It contains several questions with radio button options for 'Ja' (Yes) or 'Nee' (No):

- Situatie op 01-01-2019: Ja Nee
- Gold deze situatie voor de rest van het jaar?: Ja Nee
- WOZ-waarde in 2019: € 200.000
- Woont u (vroegere) fiscale partner in deze woning van 01-01-2019 tot en met 31-12-2019? Ja Nee
- Verhuurde u de woning op 1 januari 2019? Ja Nee
- Hed de huurder van de woning recht op huurbescherming? Ja Nee
- Verhuurde u een zelfstandig deel van een groter gebouw? Ja Nee
- Was de huur zakelijk? Ja Nee
- Jaarhuur van de woning: €
- Betaalde u een erfpachtcanon voor deze woning? Ja Nee

Soms is het niet zo eenvoudig om te bedenken waar posten thuishoren. Daarom geeft tabel 2 een overzicht van alle posten, waar ze moeten worden ingevuld en in welke box ze zijn belast. We beginnen met een uitleg van het boxenstelsel.

1.1.4a Boxenstelsel

Er zijn drie hoofdsoorten inkomsten, die in drie boxen worden belast.

- Box 1 heet 'Inkomsten uit werk en woning'. Het tarief in deze box is progressief, dat wil zeggen dat het percentage stijgt naarmate het inkomen hoger is (zie par. 10.2.1).
- Box 2 is bedoeld voor inkomsten uit aanmerkelijk belang. Er is sprake van een aanmerkelijk belang als iemand, samen met zijn fiscale partner, direct of indirect houder is van ten minste 5% van het kapitaal van een besloten of naamloze vennootschap (bv of nv). Er zijn nog meer situaties waarin sprake is van een aanmerkelijk belang (zie par. 5.6). Box 2 kent een vast tarief van 25% van de inkomsten uit aanmerkelijk belang. Het bezit van de aandelen zelf is niet belast.
- Box 3 belast de inkomsten uit sparen en beleggen; niet de werkelijke inkomsten, maar een percentage van de waarde van het vermogen op 1 januari van het belastingjaar. Dit percentage is afhankelijk van de hoogte van het vermogen (zie par. 5.12). Het vermogen is de bezittingen min de schulden, verminderd met het heffingvrije vermogen (zie par. 5.3). Over dit percentage wordt 30% belasting geheven.

In tabel 2 staan de soorten inkomsten en vermogensbestanddelen en de plaats in het aangifteprogramma waar ze in het algemeen moeten worden ingevuld. Er zijn uitzonderingen, zoals de woning voor de ex-partner. Deze kan de eerste twee jaar in box 1 horen, maar verhuist daarna naar box 3. Of overige onroerende zaken of bankrekeningen; deze behoren normaal in box 3, maar voor een ondernemer of resultaatgenieter kunnen ze ook in box 1 thuishoren. Met deze uitzonderingen wordt in de tabel geen rekening gehouden.

Tabel 2 Overzicht van posten

Soorten inkomsten	Waar invullen?	Welke box?	Welke paragraaf?
Persoonlijke gegevens, zoals naam, BSN	Persoonlijke gegevens	-	2.1
Huwelijk en samenwonen	Partners	-	2.6; 2.7
Persoonlijke gegevens kinderen, zoals naam, BSN	Persoonlijke gegevens kinderen	-	2.10
Loon	Inkomsten	1	3.1
Pensioenen	Inkomsten	1	3.2
Lijfrente-uitkeringen	Inkomsten	1	3.2.3
Neveninkomsten (resultaat uit overige inkomsten)	Inkomsten	1	3.3
Beschikbaar stellen vermogensbestanddelen aan eigen bv of onderneming fiscale partner	Inkomsten	1	3.4
Ontvangen partneralimentatie	Inkomsten	1	3.5
Teruggerekregen kosten die eerder zijn afgetrokken	Inkomsten	1	3.6
Rente, huur of pacht van voor 2001	Inkomsten	1	3.7
Eigen woning/hoofdverblijf	Woningen en andere onroerende zaken	1	4.2 e.v.
Inkomsten tijdelijke verhuur eigen woning	Woningen en andere onroerende zaken	1	4.6
Verhuurde woningen	Woningen en andere onroerende zaken	3	4.8
Woning voor ex-partner	Woningen en andere onroerende zaken	1	4.3.7b
Vakantiewoning	Woningen en andere onroerende zaken	3	4.10
Bedrijfspand	Woningen en andere onroerende zaken	3	4.11
Stuk grond niet bestemd voor eigen woning	Woningen en andere onroerende zaken	3	5.2.3
Bank- en spaarrekening	Bankrekeningen en andere bezittingen	3	5.5
Aanmerkelijk belang	Bankrekeningen en andere bezittingen	2	5.6
Beleggingen (ook groene beleggingen)	Bankrekeningen en andere bezittingen	3	5.7; 5.4.7
Ingehouden dividendbelasting	Bankrekeningen en andere bezittingen	-	5.7
Kapitaalverzekeringen (ook kapitaalverzekering eigen woning)	Bankrekeningen en andere bezittingen	1 of 3	5.8
Bouwdepot	Bankrekeningen en andere bezittingen	1 of 3	6.3.3
Contant geld	Bankrekeningen en andere bezittingen	3	5.4.5
Uitgeleend geld en andere vorderingen	Bankrekeningen en andere bezittingen	3	5.10
Rechten op periodieke uitkeringen (niet de uitkeringen zelf)	Bankrekeningen en andere bezittingen	3	5.11
Overige bezittingen, zoals onderhoudspotje vve-appartement, premiedepots, (ver)bouwdepots die niet in box 1 vallen, verhuurde roerende zaken, trustvermogen, vruchtgebruik van onroerende zaken (niet krachtens erfrecht verkregen)	Bankrekeningen en andere bezittingen	3	5.2.3
Eigenwoningschuld	Hypotheek en andere schulden	1	6.2
Restschuld eigen woning	Hypotheek en andere schulden	1	6.2.3a
Andere schulden	Hypotheek en andere schulden	3	6.4
Lijfrentepremies/inleg bancaire lijfrenteproduct	Uitgaven	1	7.2
Premies arbeidsongeschiktheidsverzekeringen	Uitgaven	1	7.2.1h
Zorgkosten	Uitgaven	1	7.3
Giften	Uitgaven	1	7.4
Scholingsuitgaven	Uitgaven	1	7.5
Betaalde partneralimentatie	Uitgaven	1	7.6
Uitgaven tijdelijk verblijf thuis van een gehandicapte	Uitgaven	1	7.7
Persoonsgebonden aftrekposten van vorige jaren	Uitgaven	1	7.8
Voorlopige aanslag/teruggave	Aanvullende vragen	-	8.2

Te verrekenen verliezen uit werk en woning	Aanvullende vragen	1	8.3.1
Te verrekenen verlies uit aanmerkelijk belang	Aanvullende vragen	2	8.3.2
Te verrekenen belastingkorting aanmerkelijkbelangverlies	Aanvullende vragen	1	8.3.2
Niet (volledig) verzekerd voor volksverzekeringen of zorgverzekeringswet	Aanvullende vragen	-	8.4
Pensioen of lijfrente ondergebracht in het buitenland	Aanvullende vragen	1	8.6
Afgekochte nettolijfrente of nettopensioen	Aanvullende vragen	3	8.5
Vermogen in een Afgezonderd Particulier Vermogen (APV), zoals een trust	Aanvullende vragen	3	8.7
Verdelen inkomsten, aftrekposten en vermogen	Verdelen	-	9
Berekening belasting	Overzicht belasting en premies	-	10
Overzicht belastbaar inkomen per box	Overzicht belasting en premies	-	10
Heffingskortingen	Overzicht belasting en premies	-	10.4
Totaal ingehouden loonheffing	Overzicht belasting en premies	-	10.1
Totaal ingehouden dividendbelasting	Overzicht belasting en premies	-	10.1

1.1.5 Aangifte indienen

Het is verstandig de ingevulde aangifte nog eens goed na te kijken voordat je haar indient. Vergelijk haar ook met de aangifte over 2018. Zijn er grote verschillen, zoek dan uit of dat wel klopt of dat je misschien een fout hebt gemaakt. Een groot verschil is bijvoorbeeld te verklaren doordat je een huis hebt gekocht, de AOW-leeftijd hebt bereikt of veel meer zorgkosten had dan in het jaar daarvoor. Sla de aangifte vooral ook op. Wie tussendoor de computer in de steek laat zonder op te slaan, loopt het risico dat hij zijn laatste wijzigingen kwijt is.

Is de aangifte goed, dan is ze in te dienen door in het linkermenu te kiezen voor 'naar ondertekenen'. Houd je DigiD (en die van je fiscale partner) bij de hand. Die is nodig voor het ondertekenen.

Na het versturen van de aangifte kunnen nog wijzigingen doorgevoerd worden door de gegevens in het programma in de betreffende velden te veranderen en de aangifte nog een keer te versturen. Als de aangifte niet al in behandeling was genomen,

gaat de Belastingdienst uit van de laatst verstuurde aangifte. Was ze wel al behandeld, dan moet je soms bezwaar maken tegen de aanslag. Hoe dat moet is na te gaan op de website van de Belastingdienst (zoek op 'bezwaar'), zie ook par. 11.7.

1.2 Aangifte voor teruggaaf

In een aantal gevallen krijg je ingehouden belasting terug, bijvoorbeeld als je maar een deel van het jaar een baan had, als er aftrekposten waren waarvoor geen voorlopige teruggaaf is aangevraagd, als je recht hebt op inkomensafhankelijke combinatiekorting of als er dividendbelasting is ingehouden op de opbrengsten van aandelen. Het T-biljet bestaat niet meer, maar door het invullen van het aangifteprogramma kun je deze belasting terugkrijgen. De termijn voor het terugvragen van belasting bedraagt vijf jaar. In 2020 kan dus geld teruggevraagd worden over 2015 en latere jaren. De teruggaaf moet per jaar waarover aangifte wordt gedaan wel minstens €15 bedragen.